Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 803/24
14.5.2025. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стојилковић, председника већа, Снежане Марјановић и Станиславе Митровић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., против туженог ББ из ..., ради неоснованог обогаћења, одлучујући о жалбама тужиље изјављеним против пресуде Основног суда у Смедереву П бр. 864/23 од 05.09.2023. године и жалбе на решење истог суда П 864/23 од 14.12.2023. године, у седници већа одржаној дана 14.05.2025. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована, жалба тужиље и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Основног суда у Смедереву П бр. 864/23 од 05.09.2023. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснована, жалба тужиље и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** решење Основног суда у Смедереву суда П 864/23 од 14.12.2023. године у делу става првог изреке којим су одбачени поднесци тужиље АА из ... поднети том суду дана 07.09.2023. године и 26.09.2023. године.

КОНСТАТУЈЕ СЕ да је повучена жалба тужиље изјављене на решење Основног суда у Смедереву П бр. 864/23 од 14.12.2023. године у делу којим је одбачен поднесак тужиље АА из ... поднет том суду дана 11.09.2023. године.

О б р а з л о ж е њ е

Ожалбеном пресудом од 05.09.2023. године одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражено да се обавеже тужени да јој на име накнаде по основу стицања без основа на делу имовине чији је тужиља власник исплати износ од 11.155 евра у динарској противвредности по највишем курсу Комерцијалне банке а.д. Београд са законском затезном каматом на појединачне годишње износе од 330 евра годишње за период од 1979. године до 2011. године по 330 евра у динарској противвредности по највишем курсу Комерцијалне банке ад Београд на дан исплате са законском затезном каматом до дана исплате и за период од 01.01.2012. до 21.10.2012. године 265 евра у динарској противвредности по највишем курсу Комерцијалне банке а.д. Београд на дан исплате са законском каматом до дана исплате, уплатом на текући рачун тужиље код Комерцијалне банке а.д. Београд, као неоснован. Ставом другим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против ожалбене пресуде тужиља је благовремено изјавила жалбу из свих законом прописаних разлога како се то наводи у образложењу жалбе.

Ожалбеним решењем Основног суда у Смедереву П 864/23 од 14.12.2023. године ставом првим изреке одбачени су поднесци тужиље поднети овом суду дана 07.09.2023. године, 11.09.2023. године и 26.09.2023. године. Ставом другим изреке тог решења одбачен је приговор против налога за плаћање судске таксе на тужбу и првостепену одлуку, као недозвољен.

Против решења П 864/23 од 14.12.2023. године тужиља је изјавила жалбу оспоравајући га из свих законом прописаних разлога и то само у ставу првом изреке, како се то у жалби наводи.

Испитујући правилност побијаних одлука у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11 са изменама и допунама), Апелациони суд у Београду оцењује да су жалбе тужиље неосноване.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које повреде другостепени суд пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда из тачке 12 истог члана, на коју се указује жалбама тужиље. Изрека првостепене пресуде је разумљива, не противречи сама себи, нити разлозима пресуде, а у образложењу пресуде првостепени суд је навео јасне и потпуне разлоге о одлучним чињеницама. Нема ни других повреда одредаба парничног поступка на које се указује у жалби против ове пресуде, изјављеној од стране тужиље.

Према чињеничном утврђењу првостепеног суда тужиља је уписана као сувласница са уделом од 2/25 делова катастарске парцеле ... КО ... на основу правноснажног решења Основног суда у Смедереву О 1723/17 од 24.04.2018. године. Тужени је део те парцеле купио 1979. године од сада покојног ВВ и на њој се градило више објеката. Покојни ВВ био је унук ГГ, претходног власника те парцеле, који је ову непокретност као и другу имовину завештањем оставио свом синовцу ДД, правном претходнику тужиље. Тужиља сматра да тужени ни на који начин није могао постати власник ове непокретности будући да је није стекао од власника. Од момента уласка у посед његова државина није била савесна будући да су га правни претходници тужиље опомињали да наведена непокретност није власништво ВВ и да због тога ништа ту не треба да гради. Тужени је тврдио да га од 1979. године па до подношења тужбе нико није ометао, нити на било који начин узнемиравао у коришћењу ове непокретности коју је све време држао у уверењу да је њен власник. Тужиља потражује накнаду због неовлашћеног коришћења дела парцеле у њеном власништву. Та парцела је према препису листа непокретности који је достављен у сувласништву тужиље са уделом од 2/25 идеалних делова. На скици премера од 25.11.1986. године је евидентирано да тужени држи део те парцеле у површини 22,22 ара и да се ради о приближној површини. Приликом саслушања је тужиља изјавила да тужени држи отприлике 23,07 ара и да је њен отац за живота покренуо поступак у вези тог дела парцеле који је вођен у предмету Р 570/80, али је отац у међувремену преминуо па је тај поступак прекинут. Више лица као и тужени су заузели остатак те парцеле и сазидали куће. Они нису савесни као ни тужени јер су више пута били опомињани да је та парцела спорна. Тужени није био савестан јер је знао да је купио парцелу од лица које није власник. Покојни ГГ је преминуо 1964. године иза себе је оставио тестамент и одредио два наследника од којих је један био њен деда, покојни ДД. Тужени је део ове парцеле купио од ВВ који је био син ЂЂ, који је тестаментом ГГ његовог оца искључен из

наследства. Стога лице од кога је тужени купио парцелу није било власник. Тужени је приликом саслушања тврдио да је ВВ њему продао 20 ари од те парцеле, извео геометре и одвојио део који припада њему још 1979. године. 1983. године је завршио темеље куће, а 1985. године се у кућу уселио. Другу кућу је направио 1997. године и још једну помоћну зграду и гаражу. У непрекидној државини је од тада до сада тог дела парцеле. 1983. године му је писмени уговор о купопродаји са покојним ВВ украден заједно са другим папирима из куће па га не поседује. Те године када је купио од ВВ парцелу је његов отац ЂЂ умро и тврдио је да је то све његово наследство. И сведоци ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ су потврдили ове наводе туженог. Сведоци ИИ, ЈЈ, КК, ЛЛ, ЉЉ су тврдили да су лица која су од пок. ВВ купила делове ове парцеле опомињана од стране других сродника и наследника да он није био власник те парцеле. У парници П 59/14 АА је тужила ЗЗ, ММ, НН, ЊЊ, ОО, ПП, РР и СС. Тврдила је да они незаконито држе имовину и то 2/5 дела кп.бр. ... уписане у ЗКУЛ бр. ... КО ... без правног основа и да су на том делу сазидали куће. Предложила је да се туженима наложи да поруше грађевинске објекте и да јој тужени накнаде причињену штету услед дугогодишњег незаконитог коришћења њене имовине. Поднеском од 11.9.2014.године, у том предмету је тужиља уз постојећи захтев истакла и захтев за месечну накнаду за противправно коришћење њеног дела парцеле за период од 22.10.2012.године, па до предаје имовине у месечним износима од 8.000,00 динара са каматом. Поднесак је предат туженима на рочишту одржаном 11.9.2014.године. Тај поступак је решењем од 01.4.2015.године прекинут и није до сада настављен.

Применом члана 219 Закона о облигационим односима, чланова 24 став 1, 28 став 4, 38 став 2, 72 став 2 Закона о основама својинско правних односа, члана 12 и 232 Закона о парничном поступку првостепени суд је донео ожалбену пресуду. На рочишту одржаном 05.9.2023. године донео је решење којим није дозволио преиначење тужбе учињено поднеском од 19.5.2023.године с обзиром да би дозволом тог преиначења наступила литиспенденција у односу на захтев истакнут у предмету П 59/14 истог суда. Тужена јесте у том поступку повукла у том делу тужбу, али како је тај поступак у прекиду сходно члану 224 став 2 ЗПП није дозвољено предузимање било каквих радњи и тужени се нису изјаснили да ли пристају на повлачење. Тужиља је уписана као сувласник са уделом 2/25 идеалних делова катастарске парцеле ... КО ..., па је првостепени суд сматрао да је неопходно да се прво реши претходно питање у овој парници сходно члану 12 Закона о парничном поступку, односно да ли се у конкретном случају ради о употреби туђе ствари или тужени полаже одређено право на овом делу парцеле. Тужени је у државини спорног дела парцеле дуже од 20 година, током ког периода је био савестан држалац, будући да га нико није ометао нити је на било који начин узнемиравао у њеном коришћењу. Савесност државине се претпоставља сходно члану 72 став 3 Закона о основама својинско-правних односа, а тужиља није пружила довољно доказа из којих би се могло закључити да је претпоставка савесности државине туженог оборена. Према скици премера КО ... од 25.11.1986.године произилази да је вођен неки поступак, али не и шта је био предмет тог поступка нити ко су његови учесници, те се не може закључити да је тај доказ довољан да се утврди да је тужени био несавестан држалац парцеле. Тужиља није предложила увид у уписник из ког би се могло утврдити ко су странке и предмет тог поступка иако је на њој терет доказивања чињенице да тужени није био савестан држалац. Суд није прихватио исказе сведока који су тврдили да су људе који су куповали делове парцеле опомињањи да то не чине, јер те парцеле нису власништво сада пок. ВВ, сматрајући да су неискрени и дати срачунато ради тужиљиног успеха у спору имајући у виду да су већина њих наследници на тој парцели и имају лични интерес да се не утврди неко право туженог на тој парцели. Насупрот томе првостепени суд сматра да су сведоци ЕЕ и ЗЗ као и тужени сагласно навели да их нико није ометао нити узнемиравао све до 2014. године када је тужиља поднела тужбу против њих. Као власник у катастру ове

парцеле био је уписан деда продавца ВВ који је туженом продао део парцеле, док је његов отац ЂЂ преминуо исте године када је део парцеле продат туженом, па је тужени оправдано веровао да је плац припадао ВВ од кога је плац купио. То представља објективне околности на основу којих би просечан човек оправдано био уверен да непокретност купује од власника и да потом непокретност коју држи представља његово власништво. Након тога више од 30 година је био у поседу дела парцеле и нико га није ометао ни узнемиравао у коришћењу. Тужени је градњом објекта стекао право својине како на изграђеним објектима тако и на земљишту које је потребно за редовну употребу објеката у смислу одредбе члана 24 Закона о основама својинско-правних односа. Стога он није без правног основа држао овај део парцеле и тужиља нема право на накнаду за на име употребе туђе ствари. Чак и када би став суда у погледу права туженог на парцели био другачији тужиља током поступка није пружила довољне и адекватне доказе на основу којих би се на поуздан начин могла утврдити висина накнаде користи од употребе туђе ствари. Сходно члану 219 ЗОО евентуална накнада за коришћење дела парцеле би се могла одредити у висини закупа парцеле на истој или сличној локацији. За утврђивање висине ове накнаде било је неопходно извођење доказа вештачењем где би судски вештак прибавио податке о тржишној вредности закупнине на непокретности сличних својстава, на сличној локацији, као и прецизно утврдити колики је тачан део предметне парцеле у поседу туженог. Из скице премера КО ... од 25.11.1986. године произлази да тужени држи 22,22 ара, с тим што је у самој скици наведено да се ради о приближним површинама. Тужиља је у свом исказу на рочишту 26.4.2016. године навела да тужени држи 23,07 ари, док је тужени током поступка тврдио да је он купио од пок. ВВ 20 ари колико држи и данас. Стога је и даље спорна чињеница колики тачно део катастарске парцеле бр. ... ... је у поседу туженог. Сходно члану 231 Закона о парничном поступку терет недоказаности ове чињенице сноси тужиља и висина се не може утврђивати сходно члану 232 ЗПП, јер се не ради о одмеравању износа на име накнаде штете, већ на име накнаде за неовлашћену употребу туђе ствари. Тужиља у тужби и на припремном рочишту није предложила извођење доказа вештачењем, док је у поднеску од 27.01.2016. године изричито навела да ангажовање судског вештака није рационално и да не води економичности поступка. Предложила је да суд по службеној оцени определи висину накнаде која јој припада. У каснијој фази поступка је уз поднесак од 19.5.2023. године приложила налаз судског вештака економско-финансијске струке Живке Јосиповић Булатовић о тржишној вредности накнаде за заузети део парцеле међутим суд није извео овај доказ сматрајући да је предложен противно одредбама члана 308 и 314 Закона о парничном поступку. Приговор застарелости потраживања при овако заузетом правном ставу није посебно цењен сматрајући да није од утицаја на другачију одлуку суда. Одлуку о трошковима поступка је донео применом одредби члана 153 и 163 ЗПП-а, ценећи успех странака у спору и чињеницу да тужени није тражио трошкове поступка, па је стога одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

На правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право и донео ожалбену пресуду. Разлоге које даје првостепени суд у целости прихвата и овај суд, као другостепени, и детаљно их не образлаже, у смислу члана 396 став 2 ЗПП.

Нису основани жалбени наводи тужиље да је учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 5 ЗПП, јер је дозвољено располагање туженог противно члану 3 став 3 ЗПП. Тужиља у току првостепеног поступка није успела да докаже да је тужени несавесни судржалац иделаног дела катастарске парцеле бр. ... КО ... Тужени је тврдио да је закључио уговор о купопродаји са унуком покојног катастарског власника непокретности, сматрајући да је он власник, јер у време продаје његов деда и отац нису били живи. Тужени је у поседу овог дела катастарске парцеле

више деценија на којој је изградио више објеката, а тужиља није доказала да је његова држављина несавесна.

Постојање скице која је сачињена у поступку Р 570/88 од 25.11.1986. године, која је достављена уз тужбу се не може се сматрати доказом да је тужени несавесни држалац дела ове парцеле, обзиром да се ради о ванпарничном поступку у коме се наводе корисници ових делова парцеле и идентификују објекти који су на тој парцели саграђени. Стога се неосновано у жалби наводи да је тиме доказана несавесност туженог.

Неосновани су и наводи жалбе тужиље да нема оправдања што суд није ангажовао вештака, јер је тужени предложио у одговору на тужбу да се изведе доказ вештачењем. У одговору на тужбу тужени је само навео да спори износ који се од њега потражује, имајући у виду величину дела парцеле, и навео је да то може бити, уколико буде потребно, предмет оцене и утврђивања од стране за то овлашћеног вештака. Међутим, никакав предлог у том правцу парничне странке нису истакле нити на припремном рочишту, нити у току овог поступка, све док тужиља није суду доставила налаз и мишљење вештака од 12.05.2023. године уз поднесак од 19.05.2023. године, противно члану 308 и 314 ЗПП, а да притом није учинила вероватним да без своје кривице није могла да тај доказ достави на припремном рочишту.

У жалби се наводи да није утврђена узрочно-последична веза између настале штете и незаконите несавесне судржавине туженог на опредељеном уделу ове катастарске парцеле, што су нове чињенице, које до сада нису истицане и нов правни основ из члана 154, 155 и 185 ЗОО, противно члану 372 ЗПП, па стога те наводе овај суд није узео у обзир.

Неосновано се у наводи да се својина одржајем није могла стећи на идеалном делу, већ само на реалном делу, с обзиром на одредбе члана 28 став 2 Закона о основама својинскоправних односа. Обзиром да су у катастру сувласници на овој парцели уписани у идеалним деловима, то се не може утврђивати право својине на реалном делу, нити је то предмет ове парнице. У овој парници је суд расправљао о праву тужиље да јој тужени плати накнаду за коришћење дела парцеле, сходно члану 38 став 2 Закона о основама својинскоправних односа. У овој парници се не расправља о захтеву тужиље као власника за враћање овог дела парцеле од стране туженог, већ је то предмет парнице П 59/14, која је тренутно у прекиду.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка, обзиром да је донета правилном применом члана 153 и 163 Закона о парничном поступку.

Са изнетих разлога, на основу одредбе члана 390 и 401 тачка 2 ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Решење П 864/23 од 14.12.2023. године у ставу првом изреке је првостепени суд донео применом члана 98 став 5 Закона о парничном поступку. Пресудом од 05.09.2023. године је одлучено о тужбеном захтеву тужиље. Након закључења главне расправе, а пре достављања преписа пресуде, тужиља је доставила поднеске од 07.09, 11.09. и 26.09.2023. године. Поднеском од 07.09.2023. године је износила чињеничне наводе везане за решење о прекиду поступка у предмету П 59/14. Поднеском од 11.09.2023. године предложила је да суд поново отвори главну расправу и наводила је разлоге за то. Поднеском од 26.09.2023. године је пружила суду обавештење о новој бесправној градњи туженог у овом поступку. У време када су поднесци достављени суду главна расправа већ била закључена, па су ти поднесци поднети противно члану 98 став 5

Закона о парничном поступку. Тужиља је у међувремену поднеском од 23.02.2024. године повукла жалбу на решење од 14.12.2023. године, којим је одбачен предлог од 11.09.2023. године за поновно отварање главне расправе.

Како је жалба делимично повучена, то је, сходно члану 389 став 2 ЗПП, констатовано да је жалба у том делу повучена.

Одлучујући о жалби тужиље на преостали део става првог изреке ожалбеног решења од 14.12.2023. године, овај суд је закључио да је жалба неоснована и да су разлози које је дао првостепени суд правилни, законити и да их стога у целости прихвата и овај суд, као другостепени. Тужиља је по закључењу главне расправе накнадно достављала изјашњења и доказе, што је противно члану 95 став 5 Закона о парничном поступку, па је стога правилно првостепени суд те поднеске одбацио.

Другостепени суд је имао у виду и остале жалбене наводе тужиље, али их посебно не образлаже, сходно овлашћењу из члана 396 став 2 ЗПП, јер нису од утицаја на правилност донетих одлука.

Председник већа-судија
Јелена Стојилковић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић